

MONENLAISTEN
IHMIKSEN
KOHTAAMISPAIKKA

Vapaasti verkossa 14.11.2014

Nina Kurki, sisältökoordinaattori
etunimi.sukunimi@otavanopisto.fi

MONENLAISTEN
IHMISTEN
KOHTAAMISPAIKKA

Aiheet

- Verkkokurssin rakenne
- Verkkoteksti ja visuaalisuus
- Kuvien käyttö ja kuvapankit
- Sopimukset ja tekijänoikeus
- Creative Commons -lisensointi

MONENLAISTEN
IHMISTEN
KOHTAAMISPAIKKA

Verkkokurssin rakenne

Ei yhtä oikeaa rakennetta. Eri aineet ja aiheet vaativat erilaisen käsittelytavan.

- etusivu
Video olisi kiva! (opettajan tervehdys, kurssin sisällöt, kurssin suorittamisohjeita)
- ohjeet (suoritusohjeet, oppimispäiväkirjan kirjoittamisohjeet, arviointikriteerit)
- materiaali, joka koostuu teoria-aineistosta, harjoitustehtävistä ja arvioitavista tehtävistä
- materiaali koostuu tekstistä, kuvista, äänistä, videoista ja linkeistä
- jos ja kun opettaja ei ole verkkokurssilla koko ajan läsnä, ohjaus pitää kirjoittaa verkkokurssin sisälle

Esimerkkejä

- ena5 - Vapaa-aika ja harrastukset
<http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/peruskoulu/ena/ena5/index>
>> kokonaisuus jaettu lessoneihin, joissa on kappale, sanasto, tehtäviä ja kielioppia
- Toinen kielissä käytetty rakenne:
rub5 - Vapaa-aika ja harrastukset
<http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/peruskoulu/rub/rub5/index>
- bi3 - Ihminen
<http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/peruskoulu/bi/bi3/index>
>> perinteinen lukuihin jaettu kokonaisuus, jossa joka luvussa harjoitustehtäviä ja lopussa arvioitavat tehtävät

MONENLAISTEN
IHMISTEN
KOHTAAMISPAIKKA

Verkkoteksti ja visuaalisuus

- Verkkotekstille ei ole olemassa ihannepituutta, mutta pitkiä tekstimassoja kannattaa välttää.
- Verkkotekstejä luetaan silmäillen, kannattaa siis antaa jotain silmäiltävää.
- Tyyli tiedostot saattavat estää esimerkiksi fontin tai fonttikoon vapaan valinnan.

Keinoja:

- selkeä rakenne
- lyhyet ja napakat virkkeet
- visuaaliset elementit
- lyhyet kappaleet
- väliotsikot
- listat
- taulukot
- mediavalinnat

Jokainen sivu on kokonaisuus, jonka sisälle on kirjoitettu ajatus etenemisestä!

MONENLAISTEN
IHMIKSEN
KOHTAAMISPAIKKA

Esimerkkejä

Entä jos käyttäisi videoita?

- bi3:

http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/peruskoulu/bi/bi3/04_v_erenkiertoelimisto/03?C:D=i16C.iSEv&m:selres=i16C.iSEv

Entä jos rakentaisi oppituntimaisia kokonaisuuksia?

- ena5:

<http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/peruskoulu/ena/ena5/06?C:D=2126484&m:selres=2126484>

Entä jos tarjoaisi opiskelijoille paljon katseltavaa ja kokeiltavaa?

- GE1:

<http://opinnot.internetix.fi/fi/muikku2materiaalit/lukio/ge/ge1/index>

Vinkkejä

MONENLAISTEN
IHMISTEN
KOHTAAMISPAIKKA

- kielioppi kannattaa visualisoida värien, taulukoiden ja muotoilujen avulla
- pelkkää tekstiä sisältäviä kuvia kannattaa välttää
- luvuittain (tai sivuttain) tavoitteet: mitä on tarkoitus oppia?
- sivun loppuun kertauslaatikot
- älä nojaa liikaa ulkopuolisiin lähteisiin
- ei kirjaa verkkoon!

MONENLAISTEN
IHMIKSEN
KOHTAAMISPAIKKA

Kuvien käyttö ja kuvapankit

- **Flickr** (Advanced-haku) <http://www.flickr.com/search/advanced/>
CC-lisensoituja kuva saa haettua ruksimalla Creative Commonsiin liittyvät kentät
- **Pixabay** <http://pixabay.com/fi/>
Lisensoitu pääsääntöisesti public domainiksi eli niissä täysi käyttöoikeus ilman, että edes tekijän nimeä tarvitsee mainita.
- **WikiMedia Commons** <http://commons.wikimedia.org/wiki/Etusivu>
Eri tavoin lisensoituja kuvia.
- **MorgueFile** <http://www.morguefile.com/>
Oma lisenssi (<http://www.morguefile.com/license/morguefile>)
- **FreePhotoBank** <http://www.freephotobank.org/main.php>
CC-merkittyjä kuvia, myös kaupalliseen käyttöön.

Huom! Vaikka kuvien julkaisija olisi laittanut kuvat avoimesti tarjolle, ne eivät aina ole tarjolla luvan kanssa. Kuvia käyttäessä kannattaa käyttää aina myös omaa harkintaa!

MONENLAISTEN
IHMISTEN
KOHTAAMISPAIKKA

Kuvan yhteyteen merkittävät lähdetiedot,
esimerkiksi:

kuva: [Flickr / Tom Thai](#), CC BY 2.0

kuva: [MorgueFile / JoeysPhotos](#), [käyttöehdot](#)

MONENLAISTEN
IHMISTEN
KOHTAAMISPAIKKA

Sopimukset ja tekijänoikeudet

- **Kustannussopimuksessa** määritellään kuka tekee, mitä ja millä aikataululla.
- Sopimuksella tuottaja antaa luvan lisensoida valmistuvan kurssin Creative Commons Nimeä-Tarttuva -lisenssillä. Sopimus tehty lisenssiversio 3 aikaan, nyt käytössä versio 4.
- CC-lisenssin versio 4 on maailmanlaajuinen. Tärkein muutos on siis se, ettei joka oikeusjärjestelmälle tehdä omaan lisenssiä, vaan sama lisenssiteksti pätee kaikkialla.
- Lisäksi verkkokurssituotannossa voi tarvita myös erilaisia lupia. Kaikkein tekijänoikeuksien alaiseen aineistoon tarvitaan verkossa aina julkaisulupa!
- **Kopioston Opetuskäytön digilupa** ei kata oppimisympäristöissä julkaistavaa eikä etenkin avoimessa verkossa jaettavaa materiaalia.
- Helpon luvan saa kysymällä sähköpostilla.
- Linkittäminen ei periaatteessa vaadi luvan kysymistä, mutta ei siitä haittaakaan ole.
- Videon upottamiseen puolestaan olisi hyvä kysyä lupa.

Lisää tietoa tekijänoikeuksista:

- Operight - Opettajan työ ja tekijänoikeudet: <http://www.operight.fi/>

MONENLAISTEN
IHMIKSEN
KOHTAAMISPAIKKA

Creative Commons

- Creative Commons -lisenssit eivät korvaa tekijänoikeuksia, vaan toimivat tekijänoikeuden rinnalla antaen sisällön julkaisijoille keinon muokata teosten käyttöoikeuksia omiin tarpeisiin sopivammiksi.
- Lisenssin valitsemista havainnollistava kaavio:
<http://creativecommons.fi/wp-content/uploads/2010/06/Creative-Commons-lisenssin-valintaprosessi.pdf>
- Lue lisää Creative Commons -lisensseistä:
<http://creativecommons.fi/>